

ΣΤΗΝ ΕΚΔΡΟΜΗ

Τὸν Γιάννη Πετεινὸ τὸν ζητούσανε πάντα οἱ παρῆες. Γιατὶ γνώριζε πολλὰ πράγματα, πὸν ξεφεύγουνε συνήθως ἀπ' τὴν κατοχὴ τῶν κοινῶν θνητῶν. Ἦτανε ἕνας ἐρασιτέχνης μάγος. Ναί, ἕνας μάγος πὸν κύτταζε ὅλως ἀσύμφερα τὴν τύχη τῶν γνωστῶν του, στὸ φλυτζάνι τοῦ καφέ, καὶ διάβαζε τὸ μέλλον στὸ χέρι. Κι' ὅλως ἀντίθετα ἀπ' τοὺς ἄλλους συναδέλφους, λέγοντας τὴν τύχη στοὺς φίλους του ἐπρόσθετε : «ἀνώφελα τὴν μαθαίνετε, γιατί δὲν θὰ μπορέσετε νὰ ξεφύγετε τὸ πεπρωμένο σας». Καὶ γελοῦσε. Οἱ ἀπαντήσεις του κ' οἱ συζητήσεις του εἶχανε πολλῆς φορῆς τόση ἀφέλεια, πὸν δίσταζε κανεὶς ν' ἀποφανθῆ, ἀν ὁ ἀνθρώπος αὐτός, ἦτανε βαθὺς γνώστης τῆς ἀνθρώπινης ζωῆς, ἢ ἕνα ἐπιπόλαιο ὑποκείμενο πὸν ἔπαιρνε στὰ σοβαρὰ τὸ ρόλο του ὡς μάγου. Ἡ ἀλήθεια εἶναι ὅμως, ὅτι ἡ παρέα του ἦτανε εὐχάριστη καὶ γι' αὐτὸ περιζήτητη. Καὶ πάντα ὅταν πηγαίνανε στὴν ἐξοχή, οἱ διάφοροι γνωστοὶ του τὸν παίρνανε μαζί τους. Γιατὶ εἶναι βέβαιο, πὸς ὅσο κέφι κι ἀν ἔχη κανεὶς, δὲν μπορεῖ νὰ τὸ κρατήσῃ ὀλόκληρη μέρα. Κι' ἔτσι ὕστερα ἀπ' τὸ φαγί, ὅταν ζαλισμένοι καὶ κουρασμένοι ἀπ' τὸ φαγοπότι, ξαπλώνονταν κάτω ἀπ' τὰ δένδρα, ὁ Γιάννης Πετεινὸς πὸν ἴσαμε κείνη τὴ στιγμή δὲν ἔπαιζε καὶ μεγάλο ρόλο, γενόντανε τὸ κύριο πρόσωπο. Ἐνας τὸν πείραζε γιὰ τὴ μαντικὴ του δύναμη, ἐδῶ μιὰ δεσποινὶς τοῦδινε μὲ νάζι τὸ χέρι της νὰ δῆ τὴν τύχη της, ἐνῶ ἔκλεινε τὸ μάτι στὸ διπλανό της πὸν τῆς ἔκανε κόρτε. Ἄλλος ζητοῦσε ἱστορίες κι' ἀνέκδοτα. Καὶ σ' ὅλους πρόθυμος, περιποιητικὸς, μὲ τὸ μειδίαμα στὰ χεῖλη, ὁ Γιάννης Πετεινὸς, ἀπαντοῦσε, μὲ μιὰ φράση, μ' ἕνα ἔξυπνο καλαμπούρι, κ' ἔπαιρνε ἕνα σοβαρὸ καὶ πένθιμο ὕφος, γιὰ νὰ πῆ ἕνα ἀστεῖο. Ἔτσι ἦρτανε τὰ πράγματα κάποτε καὶ στερεώθηκε ἡ φήμη του ὡς μάγου.

Εἶχε πάγη ἐκδρομὴ μὲ μιὰ μεγάλη παρέα. Μὰ σ' αὐτὸ τὸ Αὐγουστιάτικο ἀπόγευμα, ὁ Γιάννης Πετεινὸς ἦτανε ὀλωσδιόλου ἄκεφος. Τοῦ κάκου τὸν παρακαλούσανε νὰ πῆ κάτι, αὐτὸς δὲν μιλοῦσε τίποτε, οὔτε κὰν εἶχε ἀγγίξῃ τὸ φαγί. Τὸν πῆσανε νὰ μιλήσῃ, νὰ πῆ τίς αἰτίες πὸν τὸν

ἀναγκάζανε νὰ σιωπᾶ καὶ νὰ μελαγχολῆ. Ὁλη ἡ παρέα τὸν περικύκλωσε καὶ τὸν ρωτοῦσε.

Τέλος μίλησε. Παρακάλεσε νὰ τὸν συχωρέσουν. Naί, ἔπρεπε νὰ τὸν συχωρέσουν γιατί κι' ὁ ἴδιος δὲν ἤξερε συχνὰ τί εἶχε. Μιλοῦσε καὶ ὑποκλινόντανε λίγο κωμικά, μὰ στὸ πρόσωπό του ἦτανε χυμένη μιὰ ἀπειρη μελαγχολία. Ἔτσι τοῦ συνέβηκε πολλὲς φορές, ἐκεῖ ποῦ πῆγαινε κάπου ὅλος χαρά, ἄξαφνα νὰ τὸν κυριεύη μιὰ ἀνεξήγητη μελαγχολία. Τὸν ἐπηρεάζαν πολλὲς φορές πράματα ξένα, ὀλωσδιόλου ξένα. Μπορεῖτε νὰ τὸ πῆτε ὅπως θέλετε, εἶπε, καὶ χαμογέλασε. Μάλιστα καὶ τηλεπάθεια ἀκόμα. Νά, παραδείγματος χάρη, τὸν περασμένο μῆνα, ἀκριθῶς σὰν τώρα, εἶχε μιὰν ἀνεξήγητη μελαγχολία. Τοῦροχότανε νὰ κλάψη, νὰ δαρθῆ, νὰ χτυπήσῃ τὸ στήθος του, καὶ νὰ γιομίσῃ τὸν κόσμο ἀπὸ λυγμούς σὰ νὰ τοῦ συνέβαινε τὸ μεγαλείτερο κακὸ ποῦ μπορούσε νὰ τοῦ συμβῆ. Κι' ἐντούτοις αὐτοῦ τοῦ ἰδίου, ἀτομικῶς τοῦ ἰδίου, δὲν τοῦ συνέβηκε ἀπολύτως τίποτε. Τὴν ἐπομένη ἀργὰ ἔμαθε τὴν ἔκρηξη τῆς φάμπρικας ποῦ ἔκανε τὸν δυναμίτη γιὰ τὰ λατομεῖα καὶ τὸν σκοτωμὸ τῶν δέκα ἐργατῶν ποῦ δούλευαν ἐκεῖ, καὶ ποῦ μετξύ τους ἦτανε ὁ χημικός, ὁ παιδικὸς του φίλος. Τὰ εἶπε αὐτὰ τὰ λόγια ἤρεμα, χωρὶς βιάση, καὶ ἡ γλυκειὰ του φωνὴ εἶχε μιὰ μεγαλειώδη ὑποβλητικότητα.

Ἔγινε μιὰ μικρὴ πάψη.

Ἡ παρέα ποῦ ἦτανε πρὸ ὀλίγου γεμάτη τραγούδια καὶ γέλια μάζωξε τὰ φτερά τῆς χαρᾶς ποῦ εἶχε ἀνοιγμένα ἀξένιαστα καὶ κούρνιασε σὰν ἀρωστιάριχο πουλί. Ὁ καθένας σκεφτότανε ἀνήσυχα πὼς ἂν συνέβαιναν πάντα ἔτσι τὰ πράγματα στὸ Γιάννη Πετεινό, τότε, ἀφοῦ τώρα μελαγχόλησε ἔπρεπε νὰ συμβῆ «κάτι» κακὸ καὶ σ' αὐτοῖς. Σ' ὅλο τὸ διάστημα ποῦ κράτηξε αὐτὴ ἡ πάψη, καὶ ποῦ ὅλοι νοερὰ σκεπτόντουσαν τί εἶδος κακοῦ μπορούσε νὰ τοὺς βρῆ, ὁ Γιάννης Πετεινὸς συλλογίζοντανε σὲ μιὰν ἄκρη ἀκίνητος κι' ἔπαιζε μηχανικὰ μὲ τὸ κουμπὶ τῆς ζακέτας του. Μοναχὰ τὰ μάτια του ἀνοίγοκλείνανε νευρικὰ σὰ νὰ τὰ θάμπωνε δυνατὸ φῶς. Εἶναι παραμύθια αὐτά, φώναξε ὁ φαρμακοποιός, ποῦ στὶς συζητήσεις ἔπαιρνε πάντα τὸ μέρος τῶν πολύξερων, εἶναι παραμύθια ἐπανάλαβε καὶ ἄρχισε νὰ γελᾷ δυνατὰ καὶ τὸ γέλιο του ἠχοῦσε ψεύτικα. Καὶ γιὰ νὰ δώσῃ τὸ παράδειγμα τῆς ἀξενιασιᾶς, καὶ γιὰ νὰ κἀνῃ

τὴν παρέα νὰ ξαναευθυμήσῃ, ἄρχισε νὰ τραγουδᾷ μὲ τὴ φάλτσα φωνή του, μιμούμενος ἕνα ἠθοποιὸ ὀπερέτας ποὺ τραγουδοῦσε σὰ νᾶψαλλε. Ἡ παρέα πετάχτηκε ἄξαφνα σὰ νὰ ἦτανε τόση ὥρα βυθισμένη σὲ τρομαχτικὰ ὄνειρα, καὶ σὰν ὁ ἐφιάλτης ποὺ τῆς ἐπίεξε τὰ στήθια νὰ τὴν εἶχε ἀφίση κείνη τῇ στιγμῇ. Ἄρχισαν στὴ στιγμῇ νὰ γελοῦνε, νὰ μιλοῦνε, καὶ νὰ πειράζουν τὸ Γιάννη Πετεινό, καὶ ὅλοι τους εἶχανε ὄψη ἀνθρώπων ποὺ μόλις γλύτωσαν ἀπὸ ἕνα μεγάλο κακό. Κι' αὐτὸς ὁ Γιάννης Πετεινὸς σὰ νὰ εὐθύμησε λιγάκι κι' ἄρχισε μιὰ συζήτηση μὲ ἕνα νέο φοιτητὴ γιὰ τὴ ψυχολογία τῶν σημερινῶν γυναικῶν. Κι' ἔλεγε μὲ τέτοιο χιοῦμορ τόσα κακὰ γι' αὐτὲς καὶ γιὰ τὸ φεμινισμό, ποὺ καὶ οἱ γυναῖκες ἀκόμα γελοῦσανε. Παρακάτω, ὁ γιατρᾶκος — ποὺ τὸν ἐλέγαν ἔτσι γιὰτὶ εἶχε μεγάλη μύτη καὶ φοροῦσε χρυσᾷ γυαλιὰ — φόρεσε τὸ καπέλο τῆς Τζίνιας, μιᾶς μελαχροινῆς ὁμορφοκαμωμένης κοπέλλας, κι' ἔκανε τὴν κουσελοῦ.

Στὴν ἀρχὴ ἡ Τζίνια γέλασε, ὕστερα κατσούφιασε, κι' ἔπειτα ἄρπαξε μὲ βία ἀπ' τὸ κεφάλι τοῦ γιατράκου τὸ καπέλλο τῆς, λέγοντας θυμωμένα πὼς δὲν ἐπέτρεπε νὰ τὴν ρεζίλεύουνε μοῦτρα σὰν τοῦ γιατράκου... Αὐτὸς ἐπωφελήθηκε ἀπ' τὸν θυμὸ τῆς καὶ τὴν ἔπιασε ἀπ' τὰ χέρια, κι' ἄρχισε νὰ τὴν πάρακαλῆ νὰ τὸν συγχωρέσῃ λέγοντάς τηνα πόσο τὴν ἀγαποῦσε... σὲ λίγο χαθῆκανε πίσω ἀπὸ κάτι γαζιές. Κι' ἐνῶ ὅλα αὐτὰ κι' ἄλλα γινόντουσαν στὴν παρέα, ὁ φαρμακοποιὸς ποὺ εἶχε δώση πρῶτος τὸ σύνθημα τῆς εὐθυμίας ἄρχισε νὰ στεναχωριέται καὶ νὰ δυσθυμῆ. Σιγά-σιγὰ ἀποτραβήχτηκε καὶ ξάπλωσε κάτω ἀπὸ ἕνα δέντρο λίγο παράμερα ἀπ' τὴν παρέα.

Κανένας δὲν τὸν πρόσεξε.

Ὁ ἥλιος τοῦκαιγε τὰ πόδια, ποὺ ἐξέχαν ἀπὸ τὴ σκιά ποῦριχνε τὸ δέντρο. Ἀπ' τὸ νοῦ του μαῦρες σκέψεις περνούσανε. Θυμήθηκε ἀνάλογα ἐπεισόδια ποὺ τοῦ εἶχαν ἀντιτάξει ἄλλα μὲν ὡς ἐπιχειρήματα στὶς θεωρίες του, ἄλλα δὲ τοῦ τὰ εἶχαν διηγηθῆ ὡς ἀτομικὲς ἱστορίες. Κι' ἄρχισε ἕνας φόβος νὰ τὸν κυριεύῃ καὶ κάτι νὰ πλακῶνῃ τὸ στήθος του, βαρὺ, πληχτικόν.

Κι' ἀλήθεια εἶχε φάει τόσο πολὺ. Ἐτρωγε πολὺ, ἦτανε λαίμαργος κ' ὑπόφερε πάντα ἀπὸ τὸ στομάχι του. Καὶ κάθε φορὰ π' ἀρρωστοῦσε, διεκλήρυτε μὲ ὄρκους στὸν ἑαυτὸ

του, πὼς μόλις θὰ γινόντανε καλά, θὰ ἔπαθε τὸ κακὸ αὐτὸ συνήθιο, θάτρωγε σὰν ἄνθρωπος. Πρὸ παντός, ἔλεγε, θὰ τρώω σιγὰ καὶ θὰ μασῶ καλά τὴν τροφή μου. Μὰ μόλις γινόντανε καλά, ξανάρχιζε πάλι, κι' ἔτσι τὰ καθάρσια ἦτανε στὴν ἡμερησία διάταξη. Τέλος, αὐτὸ δὲν τὸν ἐμελλε καὶ τόσο, γιατί ἦτανε φαρμακοποιός. Ἐκεῖνο τὸ μεσημέρι εἶχε φάγη κατὰ τὴν δική του ἔκφραση: «σὰν γουροῦνι» κι' ἀναγκάστηκε ν' ἀνοίξη τὰ τρία πρῶτα κουμπιὰ τοῦ γιλέκου του.

Τώρα αἰσθανότανε σὰν κάτι νὰ ξεφεύγη καὶ ν' ἀπλώνεται ἀπὸ τὸ στομάχι του σ' ὄλο του τὸ εἶναι. Ναί, σκέφθηκε, ἓνας ἄνθρωπος πὺδ εὐαίσθητος ἀπ' τοὺς ἄλλους, ἓνας ὑπερευαίσθητος τύπος, ὁ ὁποῖος σὰν δέχτης ἀσυρμάτου δέχεται τὰ ἠλεκτρικὰ κύματα πὺδ ἐκπέμπει τὸ ἀνθρώπινο σῶμα, ἢ κατιτὶ τὸ παρόμοιο. Κι' ἂν γίνῃ τίποτε κακὸ στὴν παρέα, σκέφτηκε, αὐτὸς πὺδ θὰ τὴν πάθῃ θάμαι ἐγώ. Κι' ἀναπόλησε τὴν ἄτυχη ζωὴ πὺδ πέρασε. Εἶχε παντρεφτῆ δυὸ φορές, καὶ τίς δυὸ φορές εἶχε κακοπέση. Τὶ θέλεις ἄλλο, μουρμούρισε, ἢ νόμισε πὼς μουρμούρισε.

Τὸν εἶχε κυριέψῃ μιὰ νάρκη. Δὲν ὑπόφερε τίποτε, μὰ αἰσθανόντανε τὸν ἑαυτὸ του ἄσχημα. Στ' αὐτιά του φτάνανε οἱ φωνές καὶ τὰ παιγνίδια τῆς παρέας σὰν ἀπὸ πολὺ μακρὰ, καὶ νόμισε γιὰ μιὰ στιγμή πὼς τοὺς χώριζε μιὰ θάλασσα. Καὶ νόμισε πὼς αὐτὸς ἦτανε ξαπλωμένος στὸν πάτο τῆς θάλασσας, ἀπάνω στὸν ἄσπρο ἄμμο, κι' ἀπάνω στὴν ἐπιφάνεια καθόντανε ἡ παρέα του καὶ διασκέδαζε. Τὸ νερὸ ἦτανε καθάριο κι' ἤσυχο σὰν καθρέφτης.

Ἔσθη του ἡ ζωὴ ἀπάνω ἀπὸ τὸ γουδί. Μέσα σὲ φάρμακα καὶ μυρουδιές βρωμαλοιφῶν. Πούφ! ἔκαμε μὲ ἀηδία κι' αἰσιάνθηκε τὸν ἀόρατο κρῖκο πὺδ τοῦφραζε τὴν ἀναπνοὴ νὰ σφίγγεται. Ἄκουσε τὰ μιλίγγια του νὰ χτυποῦνε ἀκανόνιστα: «τικ-τάκ». Ὅταν ἦτανε μικρὸς δώδεκα χρονῶν εἶχε πάρη ἓνα ἀπόγευμα στὸν κῆπο τὴν μικρὴ του ἑξαδέρφη, κι' ἔτσι κάνοντας ὁ ἓνας πὼς δὲν καταλάβαινε τί ἔκανε ὁ ἄλλος κάνανε «ἄσχημα πράματα» Αὐτὸ δὲν τὸ συχώρεσε ποτὲ στὸν ἑαυτὸ του. Τὸ θεωροῦσε χειρότερο ἀκόμα πρᾶμα κι' ἀπὸ κείνο τὸ λάθος του πὺδ στοίχισε τὸ θάνατο σὲ κάποιο μικρό. Ἐνα ἀγοράκι δέκα πέντε μηνῶν. Τόσος δὲ παίδαρος τὼλεγε ὁ γιατρὸς πὺδ ἦτανε στενός του φίλος καὶ τᾶκανε πλακάκια. Λάθος ἐπαγγελματικό. Τὶ τὰ θές, ὅλοι κάμνουμε

λάθη. Ἄλλοι κάνουνε λάθη καὶ τὰ σβύνουνε, ἐκεῖνος ἔκανε ἓνα μονάχα, πὺν στοίχισε μιὰ ζωή. Ποιὸς ξέρει τὶ παλιάνθρωπος θὰ γινόντανε, σκέφτηκε, κ' ἔκανε ἓνα ἄγριο μορφασμὸ πὺν θὰ τὸν προώριζε βέβαια γιὰ χαμόγελο. Κρούσ ἰδρωτὰς ἔτρεχε ἀπ' τὸ σῶμα του.

Σκέφτηκε νὰ βγάλῃ τὸ μαντῆλι του καὶ νὰ σκουπιστῆ. Καὶ νοερὰ τὸ νόμισε πὺς πραγματικὰ τὸ ἔκαμε. Σὲ λιγάκι εἶπε : «φτάνει πιά, πρέπει νὰ σηκωθῶ» κι' ἔπεσε σὲ μιὰ νάρκη πιὸ βαριά. Αἰστανόντανε τὰ μέλη του νὰ βαραίνουν σὰ νὰ εἶχαν χύση μέσα του λυωμένο μολύβι. Ναι, πρέπει νὰ σηκωθῶ, εἶνε τόσο ἀνθυγιεινὸ νὰ κοιμᾶται κανεὶς ὕστερα ἀπ' τὸ φαγί... καὶ προσπάθησε νὰ σηκωθῆ.

Ἔνα ἄγριο μουγκητό: Μμμ... ἀκούστηκε.

Ὅλοι τρέξανε στὸ μέρος του.

Ὁ φαρμακοποιὸς ἦτανε πεθαμένος.

Στὸ πῆγαινε-ἔλα, καὶ στὴν φασαρία τοῦ δυστυχήματος, ὁ καθεὶς σκεφτόντανε μὲ κρυφὴ χαρὰ, πὺς τὸ κακὸ ἦρθε, μὰ πὺς ἔπεσε σὲ ἄλλον καὶ μὲ προθυμία βοηθοῦσε.

Αὐτὸ τὸ ἐπεισόδιο ἐδραίωσε τὴν φήμη τοῦ Γιάννη Πετεινοῦ ὡς Μάγου. Ὅταν ὁμοῦς ὁ ἴδιος πῆγε σπῆτι του, ἔδωσε ἄλλη ἐξήγηση στὴν μελαγχολία του. Στὴν φάκα πὺν εἶχε βάλει γιὰ νὰ πιάσῃ ἓνα μεγάλο ποντικὸ πὺν εἶχε δῆ νὰ τριγυρνᾷ στὴν κάμαρά του, εἶχε πιαστῆ τὸ μικρὸ τὸ κουταβάκι του, καὶ μὲ τὰ οὐρλιάσματά του, εἶχε σηκώσει τὴν γειτονιὰ στὸ πόδι.

Γι' αὐτό, φαίνεται, εἶχα μελαγχολήσῃ, σκέφτηκε, καὶ χαμογέλασε μ' ἓνα ἀλλόκοτο χαμόγελο. Δὲν εἶπε ὁμοῦς πουθενὰ τίποτε.